

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 296/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Roman Blažek, s. r. o., Pohraničná 4, Komárno, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Roman Blažek, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 11 T 66/2014 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 20/2016 a jeho uznesením zo 7. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 T 66/2014 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 20/2016 a jeho uznesením zo 7. marca 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu z 20. januára 2016 (ďalej len „žiadosť o prepustenie z väzby“) žiadal súd prvého stupňa o prepustenie z väzby. Odôvodnil ju odkazom na nálezy ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 100/04 a II. ÚS 55/1998, z ktorých vyplývajú náležitosti preskúmania zákonnosti väzby, poukázal na obsah svedeckých výpovedí svedkov vypočutých na hlavnom pojednávaní uskutočnenom 14. januára 2016, ktoré veľmi vážne spochybnili dôvodnosť obžaloby, a zároveň poukázal na nezákonnosť získania niektorých dôkazov.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 11 T 66/2014 z 11. februára 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby“) súd prvého stupňa žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Podaním z 18. februára 2016 sťažovateľ predložil dôvody sťažnosti proti uvedenému uzneseniu okresného súdu.

Odvolací súd uznesením sp. zn. 4 Tos/20/16 zo 7. marca 2016 rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie zamietol.

Podstatou sťažnosti je skutočnosť, že okresný súd sa podľa názoru sťažovateľa vôbec nezaoberal dôvodmi a argumentáciou uvedenou v žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a taktiež sa nimi nezaoberal ani krajský súd, ktorý sa nezaoberal ani dôvodmi a argumentáciou sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá.

Sťažovateľ v sťažnosti konštatuje, že odvolací súd vo svojom odôvodnení najprv rekapituloval námietky sťažovateľa proti uzneseniu o vzatí do väzby. V ďalšej časti

uznesenia sa obmedzil iba na citácie zákonných ustanovení a na vyjadrenie rôznych foriem súhlasu s uznesením súdu prvého stupňa. Na základe uvedených dôvodov celé odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je neprimerane stručné a predovšetkým formalistické.

Nezaobranie sa sťažovateľovou argumentáciou zo strany odvolacieho súdu je podľa sťažovateľa svojvôľou a postup sa celkom vymyká zákonnosti, v ktorom absentuje zákonné a ústavne konformné odôvodnenie väzby aj v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„1. Okresný súd Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 11T/66/2014 v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu porušil základné právo [REDAKOVANÉ]... na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd.

2. Krajský súd Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tos/20/2016 v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu porušil základné právo [REDAKOVANÉ]... na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd.“

Zároveň sťažovateľ žiada zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu, prikázať krajskému súdu, aby ho neodkladne prepustil z väzby na slobodu; ako aj aby mu priznal trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010.).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy (ako aj podľa čl. 8 ods. 2 listiny) nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy (ako aj podľa čl. 8 ods. 5 listiny) do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

V prvom rade možno z ústavného postavenia ústavného súdu vyvodiť určité obmedzenia pri preskúvaní vecí, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, keďže ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou pôsobiacou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, IV. ÚS 364/2014 atď.).

Sťažovateľom označené ustanovenia čl. 17 ústavy (ako aj čl. 8 listiny) odkazujú na viacerých miestach na zákon, z čoho vyplýva, že pri posudzovaní jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom verejnej moci, pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci môže závažné porušenie zákonnosti nadobudnúť ústavnoprávny rozmer, t. j. spôsobiť aj porušenie ústavnosti (m. m. III. ÚS 48/00). Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je preto vo svojej podstate neodmysliteľnou súčasťou ústavou zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Ústavný súd konštatuje, že predovšetkým z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným

v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj pri rozhodnutiach týkajúcich sa ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná skutkovými okolnosťami, ktoré by vo svojej podstate mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S týmto východiskom úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť o väzbe na základe konkrétnych skutočností, a nielen na základe abstraktnej úvahy.

1. K postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 T 66/2014 v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby

Pokiaľ ide o namietanie porušenia základných práv zaručených ústavou a listinou postupom okresného súdu pri rozhodovaní o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby (výsledkom ktorého bolo uznesenie okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby) ústavný súd podotýka, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred všeobecnými súdmi.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť.

Ako zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, rozhodnutie okresného súdu, ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, boli na základe využitia riadneho opravného prostriedku (sťažnosti) preskúmané krajským súdom v druhostupňovom konaní. Sťažovateľ pritom v sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa namietal tie isté skutočnosti, ktoré predložil v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Krajský súd v rozsahu svojho preskúmovacieho oprávnenia ako druhostupňového súdu bol oprávnený a v podstate aj povinný v prípade zistenia zásahu prvostupňového súdu do základných práv a slobôd sťažovateľa týmto právam a slobodám poskytnúť ochranu.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k postupu okresnému súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 20/2016 a jeho uzneseníu zo 7. marca 2016

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu tým, že o jeho väzbe bolo rozhodnuté bez uvedenia konkrétnych skutkových dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a ďalej tým, že sa krajský súd nezaoberal sťažovateľovou argumentáciou, ktorá bola obsahom ako žiadosti o prepustenie z väzby, tak aj sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie.

Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní postupu krajského súdu v napadnutom konaní, ako aj jeho rozhodnutia nie je jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel krajský súd v napadnutom konaní, resp. odpovedať

na otázku, či malo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzuje na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal dostatočne a preskúmateľným spôsobom, t. j. tak, aby odôvodnenie jeho rozhodnutia bolo z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa uplatnenými v jeho sťažnosti ústavný súd konštatuje, že uznesením okresného súdu sp. zn. 11 T 66/2014 z 11. februára 2016 bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby a tiež zamietnutý návrh Okresnej prokuratúry Komárno (ďalej len „prokuratúra“) na rozšírenie dôvodov väzby sťažovateľa o § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Ústavný súd poukazuje na to, že pri hodnotení uznesenia krajského súdu vychádzal z toho, že rozhodnutie súdu prvého stupňa a druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane, ale vo vzájomných súvislostiach, pretože z hľadiska predmetu konania (v tomto prípade skúmanie zákonnosti väzby) tvoria jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na obsahovú spojitosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu s potvrdenými závermi prvostupňového rozhodnutia považoval ústavný súd za potrebné zaoberať sa aj odôvodnením prvostupňového uznesenia.

Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že okresná prokuratúra podala 27. júna 2014 obžalobu na sťažovateľa pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a odsek 2 písm. d) Trestného zákona. Uznesením okresného súdu sp. zn. 15 Tp 2/2014 zo 16. februára 2014 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom väzba sa počíta od 14. februára 2014 od 13.25 h. Sťažovateľ podal 21. januára 2016 prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu v ktorej uviedol, že dôvody väzby už pominuli. Trvanie dôvodného podozrenia, že obžalovaný spáchal trestný čin, už nepostačuje po uplynutí určitého času. Väzba už trvá dlhší čas a vo väzobných veciach súd by mal postupovať osobitnou starostlivosťou a urýchlene. Výpovedami svedkýň, ktoré boli vypočuté

na hlavnom pojednávaní 14. januára 2016, bolo podozrenie zo spáchania skutku obžalovaným vyvrátené.

Okresný súd dospel k záveru, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby nie je dôvodná a z dosiaľ vykonaného dokazovania mu vyplynulo, že skutok sa stal, vykazuje znaky žalovaného zločinu, zo spáchania ktorého je sťažovateľ naďalej dôvodne podozrivý. Okresný súd vo veci vykonal už niekoľko hlavných pojednávaní, ale dôkazová situácia sa nezmenila v prospech obžalovaného. Súd koná vo veci priebežne, hlavné pojednávania boli odročené len z objektívnych dôvodov a niekoľkokrát na žiadosť sťažovateľa, a to v prípadoch, keď mu bol ustanovený nový obhajca a požiadal o čas na prípravu obhajoby.

Ďalej okresný súd zistil, že sťažovateľ je chorobne závislý na alkohole, pod vplyvom ktorého sa správa agresívne. Okresný súd skonštatoval, že síce vo väzbe nemá možnosť požívať alkoholické nápoje, ide však o vynútenú abstinenciu a nejde o protialkoholické liečenie, pričom takéto liečenie mu bolo uložené v predchádzajúcom trestnom konaní, nebolo však úspešné. Ďalej okresný súd poukázal na to, že sťažovateľ v minulosti už bol súdne trestaný za závažný trestný čin, keď bol krajským súdom v roku 2002 odsúdený pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov a 6 mesiacov so zaradením do III. nápravno-výchovnej skupiny. Z výkonu tohto trestu bol sťažovateľ podmienene prepustený 22. marca 2010 a skúšobná doba mu bola určená vo výmere 7 rokov. Sťažovateľovi bolo uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Z uvedeného okresnému súdu vyplynulo, že sťažovateľ sa mal dopustiť skutku v skúšobnej dobe podmienene prepustenia.

Vzhľadom na zistené skutočnosti bol okresný súd toho názoru, že u sťažovateľa naďalej existuje dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu bude naďalej požívať alkoholické nápoje a bude pokračovať v páchaní násilnej trestnej činnosti kladenej mu za vinu, a dospel k záveru, že dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sú u sťažovateľa naďalej dané, preto jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej uplatnil totožnú argumentáciu ako v sťažnosti podanej ústavnému súdu založenú na námietke nedostatočného odôvodnenia uznesenia okresného súdu.

O sťažnosti sťažovateľa proti tomuto uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol.

Sťažovateľ zastáva názor, že napadnuté uznesenie krajského súdu (ale i okresného súdu) je založené len na formálnych dôvodoch bez ich individualizácie a konkretizácie, čo spôsobuje jeho neodôvodnenosť a nepreskúmateľnosť.

Krajský súd, v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok relevantných pre rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby, vychádzal zo skutkového a právneho stavu uvedeného v označenom uznesení okresného súdu, ktorého právne závery akceptoval, a preto sťažnosť sťažovateľa zamietol.

Krajský súd v rámci svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že *„súd prvého stupňa správne zistil, že aj v súčasnom štádiu trestného stíhania sú u obžalovaného dané a pretrvávajú dôvody väzby preventívnej uvedené v § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku, ktoré spočívajú v dôvodnej obave, že by v prípade prepustenia na slobodu obžalovaný opäť pokračoval v páchaní úmyselnej trestnej činnosti.“*

Existencia tejto dôvodnej obavy bola podľa názoru krajského súdu opodstatnená tými istými skutočnosťami, ktoré sú uvedené v odôvodnení uznesenia okresného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby, na ktoré krajský súd preto iba ako na zákonu zodpovedajúce a vykonanými dôkazmi opodstatnené poukázal, považujúc za potrebné tieto iba doplniť, a to predovšetkým v tom smere, že *„aj po podaní obžaloby v prejednávanej veci zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že v nej za žalovaný skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie (a obvinenému vznesené obvinenie a na neho podaná obžaloba) sa stal, má*

naďalej znaky trestného činu (zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 2 písmeno d/ Trestného zákona) a sú tiež opodstatnené dôvody na podozrenie, že ho spáchal obžalovaný.“

Súčasne krajský súd v rámci tejto svojej prieskumnej povinnosti zistil, že „súd prvého stupňa nepochybil ani v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu a ktoré bolo v súlade s ustanoveniami § 79 odsek 3 Trestného poriadku, pričom postupom súdu bolo zachované ustanovenie § 72 odsek 2 Trestného poriadku, keď pred rozhodnutím o väzbe bol obžalovaný vypočutý a bolo okresnému prokurátorovi a obhajcovi obžalovaného umožnené položiť obžalovanému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe.

S poukazom na vyššie uvedené hmotnoprávne aj konkrétne skutočnosti odôvodňujúce u obžalovaného ďalšie pretrvávanie dôvodov väzby preventívnej uvedených v § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku súd prvého stupňa nepochybil, keď podľa § 79 odsek 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu a taktiež s poukazom na odôvodnenie ohľadne návrhu okresného prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby v zmysle § 71 odsek 1 písmeno b/ Trestného poriadku, tento návrh zamietol.

K námietkam obžalovaného nadriadený súd uvádza, že tak, ako uviedol už súd prvého stupňa, obžalovaný je závislý na alkohole, pod ktorého vplyvom sa správa agresívne, taktiež ani v minulosti uložené mu ochranné protialkoholické liečenie nebolo úspešné a skutku sa dopustil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, pričom si vykonával trest odňatia slobody uložený mu za závažný trestný čin (vraždy).“

Sťažovateľ je obžalovaný zo spáchania skutku kvalifikovaného ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Vo väzbe sa nachádza z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva

dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie zákonnej podmienky ďalšieho trvania jeho väzby uvedenej v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Pri preskúmaní námietok sťažovateľa mal ústavný súd na pamäti aj to, že účelom čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (ako aj čl. 8 ods. 2 a 5 listiny) je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantujú tieto články, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06, III. ÚS 122/2012), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu vo vzťahu k námietkam sťažovateľa dospel ústavný súd k záveru, že predmetné rozhodnutie je potrebné považovať za ústavne akceptovateľné. Krajský súd sa v ňom stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu o dôvode väzby sťažovateľa. Aj keď rozhodnutie krajského súdu z hľadiska rozsahu argumentačných dôvodov nie je obširné, majúc na pamäti, že odôvodnenosť rozhodnutia sa zásadne spravuje parametrom kvality, nie parametrom kvantity, je ústavný súd toho názoru, že skutkové okolnosti týkajúce sa odôvodnenia dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vystihol v primeranej kvalite, hoci aj len odkazom na prvostupňové rozhodnutie, pričom reagoval na sťažnostné námietky sťažovateľa.

Aj keď krajský súd nebol vo svojich úvahách celkom konkrétny, potvrdil správnosť tvrdení okresného súdu, ktorý popísal skutkové okolnosti a dôkaznú situáciu, z ktorej vyvodil závery o dôvodnosti väzby.

Krajský súd vychádzajúc z rozhodnutia okresného súdu, ako aj z obsahu spisu, a teda dôkazov zabezpečených v rámci trestného konania, uviedol okolnosti, ktoré podľa jeho názoru tvoria skutkový rámec pre uplatnenie zákonných dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že sťažovateľ sa už v minulosti trestnej činnosti (násilnej), za ktorú bol odsúdený (trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona), dopustil [t. j. obava, že by po prepustení v páchaní trestnej činnosti pokračoval – § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], pričom prejednávaneho skutku sa dopustil po podmienenečnom prepustení v skúšobnej dobe.

Podľa názoru ústavného súdu skutočnosti, na ktorých krajský súd založil dôvody väzby, sa nejavia ako svojvoľné, a to hlavne s poukazom na doterajší rozsah dokazovania, a nejavia sa ani ako neodôvodnené (vzhľadom na dostatočnú konkretizáciu) či výslovne formálne. Ústavný súd je toho názoru, že skutočnosti, ktoré krajský súd v zhode s názorom okresného súdu uviedol, možno spoľahlivo subsumovať pod uvádzané zákonné dôvody väzby.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd zároveň reflektoval na zásadné argumenty sťažovateľa o nedôvodnosti jeho väzby a uvedením vlastnej argumentácie (odlišnej od sťažovateľa) vytvoril rozhodnutie s odôvodnením, ktoré je určité a zrozumiteľné a ktoré zároveň tvorí spoľahlivý a logický podklad na jeho výroky.

Ústavný súd pripomína, že nie je osobitnou preskúmavacou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov. Medzi prioritné úlohy ústavného súdu nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu je predovšetkým miera namietanej ingerencie do základných práv alebo

slobôd sťažovateľa pri zohľadnení okolností konkrétneho prípadu (IV. ÚS 24/07, III. ÚS 217/09, III. ÚS 522/2011).

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu obsahuje všetky pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa podstatné, právne a skutkové okolnosti, preto ho v tejto časti ústavný súd považuje z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľa za ústavne súladné.

Pretože ústavný súd nezistil relevantné dôvody na uplatnenie svojej právomoci, odmietol sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016